

Voorwoord

Dit jaarverslag gaat over alle in schooljaar 2008-2009 bij Team Voortijdig Schoolverlaten gemelde voortijdig schoolverlaters woonachtig in de regio Arnhem. Hiertoe behoren de woongemeenten Arnhem, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rozendaal, Rijnwaarden, Duiven, Westervoort en Zevenaar. In schooljaar 2008-2009 is er in de regio Arnhem duidelijk meer aandacht gekomen voor het belang van samenwerken in de keten. Een van de voorbeelden daarvan is de Verwijsindex Regio Arnhem, VIRA. Dit is een digitaal signaleringsinstrument. Scholen, gemeenten, Bureau Jeugdzorg, kinderartsen, Iriszorg, leerplicht, hulpverleningsinstanties en Team VSV kunnen in dit systeem inloggen en een zorgsignaal over een jongere afgeven door de naam van de jongere, de woonplaats en het burgerservicenummer in te typen. Er wordt dus nadrukkelijk geen inhoudelijke informatie over een jongere ingevoerd. Mochten andere organisaties die op VIRA aangesloten zijn, ook een zorgsignaal over een jongere afgeven of afgegeven hebben dan genereert het systeem een match. De organisaties worden daarvan automatisch op de hoogte gesteld en er wordt een casemanager aangewezen. Deze casemanager nodigt vervolgens alle partijen rondom de jongere uit om te overleggen wat te doen en vooral wie wat doet en waarom en wanneer terugkoppelt. Voorkomen moet zo worden dat jongeren rondgepompt worden in de hulpverlening of in de anonimiteit verdwijnen. Ook de verzuiling van de hulpverlening wordt daarmee verder doorbroken; de organisaties informeren elkaar, leggen aan elkaar verantwoording af en werken samen. En dat is precies wat de complexiteit van het werken met jongeren nodig heeft.

Team VSV
Zijpendaalseweg 167
6814 CJ ARNHEM
(026) 36655787
info@teamvsv.nl
www.teamvsv.nl

Inhoudsopgave

Inleiding	blz. 5
Het middelbaar beroepsonderwijs en educatie (BVE)	blz. 11
Het voortgezet onderwijs en overige aanmelders	blz. 23
Speciale projecten	
Het project "Opleidingsintake bij het UWV"	blz. 31
Het project "Niet eerder herplaatste voortijdig schoolverlaters"	blz. 35
Tot slot	blz. 41

Inleiding

De RMC-functie

De Regionale Meld- en Coördinatiefunctie Voortijdig Schoolverlaten (RMC-functie) is onderdeel van de RMC-wetgeving die sinds februari 2002 van kracht is. Sindsdien zijn gemeenten verplicht, naast de naleving van de leerplicht, ook bovenleerplichtige voortijdig schoolverlaters tot 23 jaar te registreren en te begeleiden. Doel is hen terug te leiden naar het onderwijs zodat zij alsnog een startkwalificatie behalen en meer en betere kansen hebben op de arbeidsmarkt.

Opdrachten

De regio Arnhem en de gemeente Arnhem hebben in 2009, in het kader van de RMC-functie en het Bijzonder Programma Voortijdig Schoolverlaten van de gemeente Arnhem, Team VSV een zestal opdrachten gegeven:

1. Registratie en begeleiding van alle voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) uit het Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie (BVE) woonachtig in de regio Arnhem. Team VSV registreert en begeleidt de vsv'ers die door de BVE-instellingen in de regio rechtstreeks aan Team VSV gemeld moeten worden.
2. Begeleiding van jongeren vanaf 16 jaar uit de regio Arnhem die zonder startkwalificatie het Voortgezet Onderwijs (VO) (dreigen te) verlaten. Deze groep wordt veelal door leerplichtzaken en de VO-scholen bij Team VSV aangemeld. De eindverantwoordelijkheid bij leerplichtige en kwalificatieplichtige jongeren blijft daarbij altijd bij leerplichtzaken van de betreffende woongemeente liggen.
3. Begeleiding van jongeren vanaf 16 jaar uit de regio zonder startkwalificatie die in een eerder schooljaar uit het onderwijs (VO én BVE) uitgevallen zijn. Deze groep wordt veelal aangemeld door hulpverleningsinstanties en ouders. Ook melden deze jongeren regelmatig zichzelf aan.

4. Monitoring van “eerder niet herplaatste vsv’ers” of “oud-vs v’ers” en hen motiveren tot het weer oppakken van een opleiding. Dit zijn jongeren die eerder via de opdrachten 1 t/m 3 niet herplaatst zijn, dat wil zeggen niet zijn gaan werken of een opleiding zijn gaan volgen of een combinatie daarvan.
5. Begeleiding van voortijdig schoolverlaters die ingeschreven staan bij een van de drie locaties van het UWV Werkbedrijf in de regio Arnhem en aangeven weer terug te willen keren naar het onderwijs. Deze groep wordt aangemeld door een UWV of de sociale dienst van een gemeente.
6. Monitoring van de overstap vmbo naar mbo in samenwerking met de scholen die aangesloten zijn bij het project Sluitende Keten. Het belangrijkste doel is het voorkomen van voortijdig schoolverlaten tijdens de overstap.

De resultaten van de eerste vijf opdrachten worden in dit jaarverslag beschreven. Voor informatie over de Sluitende Keten, kunt u met ons contact opnemen. Daarnaast kunt u op onze website (www.teamvsv.nl) alle jaarverslagen en rapportages downloaden.

Team VSV

Team VSV bestaat o.a. uit loopbaanadviseurs, orthopedagogen en een psycholoog wat een scala aan begeleidingsmogelijkheden biedt. Team VSV werkt daarnaast intensief samen met jeugdhulpverleningsinstellingen en leerplichtzaken in de regio.

Begeleidingsmogelijkheden

Team VSV levert zoveel mogelijk maatwerk. Dat wil zeggen dat per jongere in kaart wordt gebracht wat er gedaan moet worden om hem/haar weer actief te krijgen in de richting van scholing of werk of een combinatie daarvan. De werkwijze van Team VSV wordt daarbij gekenmerkt door twee belangrijke uitgangspunten:

Zelf doen wat je zelf kunt

Voortijdig de opleiding verlaten wil nog niet altijd zeggen dat er sprake is van een groot probleem. De opleiding kan tegenvallen of te zwaar blijken te zijn. Men moet zich dan opnieuw gaan oriënteren. Een groot aantal jongeren blijkt goed in staat te zijn een nieuwe keuze te maken. Een enkel begeleidingsgesprek of een beperkt beroepskeuzeonderzoek zijn vaak voldoende.

Ondersteuning bieden waar nodig

Er blijft echter een flinke groep jongeren over die niet in staat is op eigen kracht te werken aan de toekomst. Bij deze jongeren is sprake van meervoudige problematiek: motivatieproblemen in combinatie met gedrags-, persoonlijkheids-, gezins- en/of sociale problematiek. Team VSV gebruikt hierbij - afhankelijk van wat nodig is - de volgende werkwijzen:

- Bellen, bellen, bellen.....
Voortijdig schoolverlaters hebben om allerlei redenen de neiging om af te haken. Dit varieert van “afspraak vergeten” tot “niet uit bed kunnen komen” of “tegen het gesprek opzien”. Omdat afhaken vaak het patroon is, probeert Team VSV dit te doorbreken door consequent achter de jongere aan te bellen of te mailen en een nieuwe afspraak te maken, ook al gebeurt dit herhaalde malen. Lukt het niet de jongere op gesprek te krijgen dan volgt een huisbezoek.
- Huisbezoek
Geen hulpvraag wil nog niet zeggen dat er geen ondersteuningsbehoefte is. Soms zitten jongeren zo gevangen in hun problemen dat zij er niet toe komen de stap naar Team VSV te zetten. Zij zijn niet bereikbaar, reageren niet op ons aanbod of komen telkens de afspraak voor een gesprek niet na. In die gevallen zoekt Team VSV de jongere thuis op. Soms is een kennismakings- of begeleidingsgesprek in de eigen vertrouwde omgeving een betere basis om verder te gaan. Bovendien bestaat dan ook de mogelijkheid om gezinsleden bij de begeleiding te betrekken.
- Diagnostiek
Soms is het onduidelijk wat de mogelijkheden van een jongere zijn, van wat voor aard de problematiek is of naar welke bezigheden affiniteit uitgaat. In die gevallen wordt diagnostiek ingezet om meer helderheid te krijgen. Afhankelijk van de vraag wordt onderzoek gedaan

naar capaciteiten, persoonlijk functioneren en interesses. De uitkomsten van dit onderzoek worden ingezet bij de verdere begeleiding en/of bij de doorverwijzing naar de reguliere hulpverlening.

- Coachingsgesprekken

Coachingsgesprekken kunnen zich direct richten op het maken van een keuze voor een opleiding. Onderwerpen zijn dan “wie ben ik?”, “wat kan ik?”, “wat wil ik?” en “hoe kom ik waar ik wil komen?”. Andere gesprekken zijn meer gericht op persoonlijke begeleiding.

Sommige jongeren hebben behoefte aan hulp maar willen niets van de reguliere hulpverlening weten. Hun problemen belemmeren hen echter in het behalen van een startkwalificatie. Heeft men intensievere begeleiding nodig, dan is het doel van de gesprekken de jongere te laten inzien dat hulpverlening echt nodig is.

- Samenwerking met leerplicht

Daar waar het leerplichtige jongeren betreft, werkt Team VSV altijd samen met leerplichtzaken van desbetreffende woongemeente. De ervaring leert dat deze dubbelslag meer resultaat oplevert dan afzonderlijk van elkaar opereren.

- Samenwerking met hulpverlenende instanties

Soms is een jongere al onder begeleiding van een hulpverlenende instantie en komt dan naar Team VSV voor keuzebegeleiding; soms blijkt uit de gesprekken bij Team VSV dat een jongere ook andere hulp nodig heeft. Daarbij worden de volgende vragen constant in de gaten gehouden: ” Wie heeft de regie?” en “Wie doet wat?”. In veel gevallen neemt Team VSV het casemanagement op zich.

- Overleg met opleidingen

Het valt niet altijd mee om jongeren geplaatst te krijgen op een opleiding, zeker niet als het gaat om tussentijdse plaatsing. Team VSV acht het daarom van het grootste belang goed contact te onderhouden met de verschillende opleidingen en mogelijkheden voor plaatsing te creëren.

- Begeleiding bij intake

Sommige jongeren zijn nog onvoldoende in staat zelfstandig een intakegesprek te voeren. In die gevallen begeleidt Team VSV hen. Na de start op en de overdracht naar de nieuwe school neemt die school de begeleiding over.

- Ouder- en gezinsondersteuning

In sommige gevallen is voortijdig schoolverlaten het gevolg van een langdurig proces van verlies van ouderlijk gezag zonder dat daar eigen verantwoordelijkheid van de jongere voor in de plaats is gekomen. In andere gevallen hebben de problemen van de jongere (ook) te maken met het gezinssysteem. Met het oog op het behalen van een kwalificatieniveau voert Team VSV ook ouder- en of gezinsgesprekken met als doel de gezagsrelatie enigszins te herstellen en het gezinssysteem inzichtelijk te maken. Daar waar nodig zal Team VSV de ouders adviseren professionele hulpverlening aan te vragen.

Het middelbaar beroepsonderwijs en educatie

BVE

Totaal aantal gemelde jongeren BVE binnen en buiten de RMC-regio

In totaal zijn er in schooljaar 2008-2009 **1742 voortijdig schoolverlaters**, woonachtig binnen en buiten de RMC-regio, bij Team VSV gemeld. Dit zijn jongeren die in het afgelopen schooljaar zijn uitgeschreven door een onderwijsinstelling voor Beroepsonderwijs en Volwasseneneducatie (BVE) zonder dat zij een startkwalificatie behaald hebben. Van de 1742 vsv'ers zijn er 1156 woonachtig in de RMC-regio Arnhem.¹

BVE-instelling	totaal aantal gemelde vsv'ers 2008-2009	van wie woonachtig in de regio Arnhem	totaal aantal gemelde vsv'ers 2007-2008	totaal aantal gemelde vsv'ers 2006-2007
Groenhorst College	3	3	13	13
Helicon Opleidingen	35	10	17	24
Graafschap College	21	21	-	-
ROC Nijmegen	64	64	-	-
ROC A12 Titus College	169	140	193	213
Rijn IJssel	1364	835	946	1381
Overige BVE-instellingen	86	83	159	200
totaal	1742	1156	1328	1831

Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, zijn er afgelopen schooljaar 414 vsv'ers meer gemeld dan het jaar daarvoor. Deze stijging heeft te maken met een toename van 44,4% van het aantal vsv'ers van Rijn IJssel. In schooljaar 2007-2008 bleek dat Rijn IJssel een groot aantal voortijdig schoolverlaters niet gemeld had bij Team VSV. Van eind oktober tot half november 2008 hebben we toen alsnog 145 aanmeldingen van vsv'ers over schooljaar 2006-2007 van Rijn IJssel gekregen. Deze kwamen te laat om meegenomen te kunnen worden in de effectrapportage voor het ministerie en daarmee ook in het jaarverslag 2007-2008. Deze groep van 145 meldingen is

¹ Vanaf schooljaar 2003-2004 worden vsv'ers die buiten de regio woonachtig zijn alleen gebeld en/of geschreven om de melding te controleren en de registratie in orde te maken. Tegelijkertijd wordt de melding naar het betreffende RMC doorgestuurd. Deze jongeren worden dus niet meer persoonlijk begeleid door Team VSV.

daarom meegeteld in het huidige jaarverslag. Daarmee komt het aantal meldingen van Rijn IJssel op 1364 wat overeenkomt met het aantal meldingen in schooljaar 2006-2007 en daarmee realistischer lijkt.

Team VSV besteedt steeds veel aandacht aan het correct en volledig melden door de BVE-instellingen. Immers pas als het probleem echt helder en goed in beeld is, kunnen gemeenten en BVE-instellingen adequaat beleid ontwikkelen en goede afspraken maken om grip te krijgen op voortijdig schoolverlaten. Daarnaast is het met correct en volledig melden ook mogelijk inzichtelijk te maken of het beleid van de instellingen ten aanzien van het voorkómen van voortijdig schoolverlaten effect sorteert. En ten slotte snijdt het mes aan twee kanten: jongeren die niet gemeld worden door de BVE-instellingen, kunnen ook niet door Team VSV bij diezelfde instellingen herplaatst worden.

Om de melding en registratie zo sluitend mogelijk te maken maakt Team VSV gebruik van de overzichten van vsv'ers die de IB-groep sinds dit schooljaar iedere 2 weken aanlevert. De gegevens van de IB-groep worden dan naast de meldingen door de scholen gelegd en daar waar verschillen zijn, vraagt Team VSV de scholen om opheldering. Blijkt een jongere vsv'er te zijn geworden zonder dat hij/zij gemeld is bij Team VSV, verzoeken wij de betreffende school dit onmiddellijk als nog te doen.

Gemelde BVE-jongeren binnen de RMC-regio Arnhem

Man/vrouw

Van de 1156 gemelde jongeren woonachtig in de regio Arnhem is 57,8% man en 42,2% vrouw. Dit is vergelijkbaar met eerdere schooljaren. Ieder jaar verlaten relatief meer mannen dan vrouwen in de regio Arnhem voortijdig het MBO.

Leeftijd

Door het invoeren van de kwalificatieplicht is de groep vsv'ers die jonger is dan 18 jaar aanzienlijk kleiner geworden: 52% in schooljaar 2006-2007, 20% in schooljaar 2007-2008 en 14,6% in het afgelopen schooljaar. De gemiddelde leeftijd van de gemelde vsv'ers was afgelopen schooljaar 18,2 jaar. Dit betekent dat een grote groep vsv'ers, 34,6%, uitgeschreven wordt op het moment dat ze net niet meer leerplichtig of kwalificatieplichtig zijn. Opvallend vaak is dat precies rondom hun 18^e verjaardag. Bij een melding van een leerplichtige jongere nemen wij overigens direct contact op met de regionale kwalificatieplichtambtenaar om samen met hem/haar actie te kunnen ondernemen indien nodig en/of gewenst.

aantal vsv'ers 2008-2009	
leeftijd	aantal
16 jaar	24
17 jaar	145
18 jaar	400
19 jaar	267
20 jaar	144
21 jaar	102
22 jaar	74
totaal	1156

Woongemeente

Van de 1156 gemelde vsv'ers uit het BVE is meer dan de helft woonachtig in de gemeente Arnhem. Van de regiogemeenten kennen Rheden, Lingewaard en Overbetuwe relatief het hoogste aantal gemelde vsv'ers.

	2008-2009
Arnhem	600
Duiven	77
Lingewaard	90
Overbetuwe	88
Renkum	44
Rheden	112
Rijnwaarden	20
Rozendaal	4
Westervoort	54
Zevenaar	67
totaal	1156

BOL en BBL

De meeste vsv'ers volgden in schooljaar 2008-2009 een opleiding binnen de beroepsopleidende leerweg (bol), namelijk 81,1%. Dit percentage is gelijk aan voorgaande schooljaren.

	aantallen 2008-2009	percentage 2008-2009
BOL	937	81,1
BBL	196	16,9
n.v.t. / onbekend	23	2,0
totaal	1156	100

Verdeeld over de leerjaren vallen opnieuw veruit de meeste jongeren uit in het eerste studiejaar (76%) wat correspondeert met de belangrijkste reden om de school voortijdig te verlaten, namelijk “een verkeerde keuze”.

Niveaus

Als we alle gemelde vsv'ers uitsplitsen over de vier niveaus van het MBO volgde meer dan de helft een opleiding op of onder het startkwalificatieniveau (40,7% niveau 2 en 13,3% niveau 1). Dit percentage stijgt ieder jaar licht. 24,7% van de vsv'ers volgde een opleiding op niveau 4 en 19,2% op niveau 3.

	aantal 2008-2009	waarvan BOL	waarvan BBL
niveau 1	154	133	21
niveau 2	471	330	141
niveau 3	222	198	24
niveau 4	286	276	10
Onbekend/n.v.t.	23	-	-
totaal	1156		

Redenen voortijdig schoolverlaten

De belangrijkste reden om voortijdig met de opleiding te stoppen is het maken van een verkeerde keuze. Dit geldt voor 37,6%. Die verkeerde keuze is voornamelijk te wijten aan het feit dat de inhoud van de opleiding niet beantwoordt aan de verwachtingen. De opleiding wordt als niet leuk, niet passend noch uitdagend ervaren. Dit percentage is vergelijkbaar met dat van voorgaande jaren.

	aantal 2008-2009	percentage 2008-2009	totaal verkeerde keuze 2008-2009
Verkeerde keuze door inhoud opleiding	252	21,8	435 (37,6%)
Verkeerde keuze door inhoud beroep	94	8,1	
Verkeerde keuze door zwaarte opleiding	36	3,1	
Verkeerde keuze door organisatie & klimaat opleiding/school	53	4,6	

Naast het maken van een verkeerde keuze geven 116 vsv'ers (10%) aan dat ze zich door persoonlijke omstandigheden (psychische problemen en/of problemen in de privé- of thuissituatie) genoodzaakt voelen de opleiding te verlaten. Dit is een daling ten opzichte van schooljaar 2007-2008 en is daarmee weer gelijk aan de schooljaren daarvoor. De overige redenen zijn divers, zoals financiële problemen, structureel verzuim, de wens om te gaan werken, niet gemotiveerd om een opleiding te volgen, verhuizing, zwanger en/of zorgtaken etc.

Ook voor bbl'ers is de belangrijkste reden om de school voortijdig te verlaten het feit dat ze een verkeerde keuze gemaakt hebben en wel voor 30.1%. Dit is vergelijkbaar met eerdere schooljaren. Het niet kunnen vinden van een leerwerkplek is voor 13,3% van de bbl'ers de reden om de opleiding voortijdig te verlaten. Dit is een lichte stijging ten opzichte van schooljaar 2007-2008. Daarnaast wil 12,2% alleen werken in plaats van werk en opleiding te combineren. De overige redenen voor bbl'ers om de opleiding voortijdig te verlaten zijn zeer divers.

Vooropleiding

De grootste groep vsv'ers heeft als vooropleiding VMBO gevolgd (56,6%). Van alle vsv'ers is een kwart uitgevallen zonder een diploma voortgezet onderwijs, hetgeen een stijging is van 15% en daarmee weer op hetzelfde niveau is als drie jaar geleden. Bij een grote groep, namelijk 17,6%,

was de vooropleiding bij aanmelding helaas niet ingevuld en/of had men niet aangegeven of er al dan niet een diploma van de vooropleiding behaald was.

Resultaten

Van alle 1156 vsv'ers is 53,2% weer met een opleiding bezig. 42,1% is opnieuw ingestroomd in een BVE-instelling. Dit is vergelijkbaar met voorgaande schooljaren. Er zijn wel duidelijke verschillen tussen de MBO-niveaus wat betreft het weer oppakken van een opleiding in een BVE-instelling. Bij niveau 1 stroomt slechts 27,9% weer in in een BVE-instelling, bij niveau 2 is dat 41,2%, bij niveau 3 44,3% en bij niveau 4 ten slotte 51%. Het percentage dat is gaan werken na het verlaten van de opleiding is afgenomen en bedraagt nu 21,5%. Bij elkaar geeft dat een positieve uitstroom van 74,8% wat vergelijkbaar is met voorgaande jaren. Bij de groep die is gaan werken zijn de vsv'ers van niveau 2 in de meerderheid. Ook bij de groep die niet is gaan werken noch een opleiding volgt vormt niveau 2 de grootste groep.

positieve uitstroom	aantal 2008-2009	percentage 2008-2009	totaal weer bezig met opleiding 2008-2009 53,2%
herplaatst in een aoc/roc (zie ook de volgende tabel)	487	42,1	
herplaatst in VO	10	0,9	
schriftelijk / particulier onderwijs	40	3,5	
doorstroom HBO	11	1,0	
werk met interne opleiding gevonden	67	5,8	
werk gevonden	250	21,6	
belangrijkste negatieve uitstroom			
hulpverlening ingeschakeld/langdurig ziek	79	6,8	
verhuisd uit regio / moet land verlaten	36	3,1	
onbekend / geen resultaat na acties	59	5,1	

totaal aantal herplaatste vsv'ers in aoc/roc	andere opleiding zelfde aoc/roc	herstart opleiding zelfde aoc/roc	andere opleiding ander aoc/roc	zelfde opleiding ander aoc/roc
487	176	24	221	66

Het feit dat de meeste vsv'ers die herplaatst zijn in een BVE-instelling, kiezen voor een andere opleiding dan de opleiding waaruit zij zijn uitgevallen (81,5%), correspondeert met het feit dat zij een verkeerde keuze hadden gemaakt. De groep die een opleiding start of hervat bij een ander roc of aoc is opnieuw groter dan de groep die op hetzelfde roc of aoc blijft. De opleiding verlaten gaat blijkbaar vaak gepaard met ook de instelling verlaten.

De groep die Team VSV niet heeft kunnen bereiken na herhaaldelijk bellen, sms-en, brieven sturen, zoeken op Hyves en thuis proberen te bezoeken, is iets gestegen maar nog steeds vele malen lager dan in de jaren dat Team VSV geen huisbezoeken aflegde. Overigens wordt die groep "niet herplaatste vsv'ers in een eerder schooljaar", met andere woorden iedereen die in het voorgaande schooljaar niet gestart is met een nieuwe opleiding of is gaan werken, opnieuw benaderd door Team VSV. Voor informatie over dit project verwijzen wij u naar bladzijde 35 van dit jaarverslag.

Allochtoon / autochtoon

Van de 1156 gemelde vsv'ers zijn 210 jongeren van allochtone afkomst oftewel 18,2%. Dit is opnieuw een lichte daling. Van de 210 allochtone jongeren is 62,9% man en 37,1% vrouw. Bij de autochtone jongeren is dat 56,7% om 43,3%. Relatief verlaten meer allochtone mannen het beroepsonderwijs.

Van de allochtone vsv'ers volgde 61,9% een opleiding op niveau 1 of 2. Bij de groep autochtoon is dit 52,3%. De grootste groep allochtone vsv'ers is van Turkse afkomst (29,5% op totaal aantal allochtonen). 81,9% van de allochtone vsv'ers is woonachtig in de gemeente Arnhem. Ook bij allochtone vsv'ers is een verkeerde keuze de belangrijkste reden om de school te verlaten, zij het voor 28,1% in tegenstelling tot 39,7% van de autochtone vsv'ers. De overige redenen zijn heel divers. Dit jaar zijn overigens meer allochtone jongeren dan autochtone jongeren direct herplaatst in een roc of aoc, respectievelijk 51,9% om 40%. Een opmerkelijk resultaat.

Acties Team VSV

Zodra een melding binnen is, neemt Team VSV telefonisch contact op met de jongere en/of de ouders. Veelal zijn er meerdere pogingen nodig om jongeren te pakken te krijgen. Er worden voicemails ingesproken en naar 06-nummers sms'jes verstuurd. Als het e-mailadres bekend is, wordt er naar de jongeren een berichtje gestuurd. Ook wordt op Hyves gezocht. Worden de jongeren en/of de ouders uiteindelijk na herhaalde pogingen niet bereikt, dan volgt een brief met ons aanbod, een antwoordformulier en een gratis antwoordenvolpoe. Reageert de vsv'er ook niet op deze brief, dan wordt een huisbezoek afgelegd. Het aantal huisbezoeken is weer licht gestegen, namelijk naar 15,8% dit jaar. 13,8% van de vsv'ers is persoonlijk intensief begeleid door Team VSV wat vergelijkbaar is met voorgaande jaren.

	aantal vsv'ers 2008-2009
telefoongesprek, telefonische advisering & bemiddeling	698
persoonlijke begeleiding	160
brief	32
huisbezoek	180
alleen registratie	86
totaal	1156

Het voortgezet onderwijs en overige aanmelders

VO

Totaal aantal gemelde jongeren VO en overige aanmelders

In totaal zijn er 176 jongeren aangemeld die of het voortgezet onderwijs in de loop van schooljaar 2008-2009 hebben verlaten of dreigden te verlaten of dat schooljaar op geen enkele onderwijsinstelling ingeschreven stonden. Dit is een vergelijkbaar aantal met vorig jaar.

Man/vrouw

Van de 176 gemelde jongeren is 61,9% man en 38,1% vrouw. Al jaren lang worden er meer mannen dan vrouwen bij Team VSV aangemeld.

Allochtoon/autochtoon

Van de 176 aangemelde jongeren zijn 38 allochtoon (21,6%), van wie 24 man en 14 vrouw. Van de 138 autochtonen (78,4%) zijn er 85 man en 53 vrouw. Wat betreft het aantal allochtonen ten opzichte van het aantal autochtonen zien we een blijvende verschuiving. Eerder betrof het aandeel allochtoon steeds een derde, in de laatste schooljaren is dit nog geen kwart van de aanmeldingen. Overigens woont 71% van de gemelde allochtone jongeren in Arnhem zelf.

Leeftijd

Team VSV werkt voor jongeren vanaf 16 jaar. De gemiddelde leeftijd van de aangemelde jongeren is ook dit jaar 17,4. Uit de tabel blijkt dat ruim tweederde (67,6%) van de aangemelde jongeren nog leerplichtig of kwalificatieplichtig was. Daar waar het leerplichtige en/of

kwalficatieplichtige jongeren betreft die bij Team VSV gemeld worden, ligt de eindverantwoordelijkheid altijd bij leerplichtzaken van de betreffende woongemeente.

leeftijd	aantal
15 jaar	1
16 jaar	59
17 jaar	52
18 jaar	32
19 jaar	11
20 jaar	11
21 jaar	6
22 jaar	6
totaal	176

Woongemeente

Iets meer dan de helft van de gemelde jongeren komt uit Arnhem.

	aantal	man/vrouw	allochtoon/autochtoon
Arnhem	89	50/39	27/62
Regio:	87	59/28	11/76
Duiven	9		
Lingewaard	24		
Overbetuwe	13		
Renkum	11		
Rheden	16		
Rijnwaarden	3		
Rozendaal	1		
Westervoort	8		
Zevenaar	2		

Meldende instanties

De grootste groep wordt rechtstreeks aangemeld door de VO-scholen, namelijk 35,8%. Het percentage meldingen door leerplichtambtenaren is dit jaar 26,1% (9 aanmeldingen van leerplicht Arnhem en 37 van de regiogemeenten). De overige meldingen komen via allerlei hulpverleningsinstanties binnen of zijn jongeren die zichzelf aanmelden of door hun ouder(s) aangemeld worden.

Preventieve meldingen

63 van de 176 jongeren zijn preventief gemeld. Dat wil zeggen dat zij dreigend voortijdig schoolverlater waren en ten tijde van de melding nog ingeschreven stonden op een VO-school. Van de groep preventieve meldingen is 58,7% woonachtig in Arnhem. Van de regiogemeenten doet Lingewaard de meeste preventieve meldingen. Rijnwaarden en Zevenaar hebben geen jongeren preventief gemeld. De gemiddelde leeftijd van de preventieve groep is 16,6 jaar. Van alle preventieve meldingen is 90,5% herplaatst in een opleiding of heeft de opleiding hervat. 1 jongere heeft ondertussen een startkwalificatie gehaald en 1 jongere heeft werk gevonden. Samen een positief resultaat van 93,7%. Preventief melden loont daarmee en voorkomt afglijden.

Uitschrijvingen

Van de 176 jongeren waren er 113 (64,2%) al uitgeschreven ten tijde van de melding of hadden dat schooljaar niet ingeschreven gestaan op een school. Hun gemiddelde leeftijd was 17,8 jaar. Van deze 113 al uitgeschreven jongeren is 80,5% herplaatst in een opleiding of werkt of een combinatie daarvan. 76 jongeren zijn opnieuw naar school gegaan, 2 jongeren hebben ondertussen alsnog een startkwalificatie behaald, 15 jongeren zijn gaan werken en 2 combineren werk en opleiding.

Hulpvraag en reden voortijdig schoolverlaten

De oorspronkelijke opdracht voor Team VSV met betrekking tot het voortgezet onderwijs was advies en begeleiding bij studie en schoolkeuzeproblematiek. De schooljaren daarna bleek dat echter maar voor minder dan een kwart van de jongeren het geval te zijn. In dit jaar geldt dit nog maar voor 17%, wat weer lager is dan vorig schooljaar. Bij het overgrote deel blijkt studie- en schoolkeuzeproblematiek een gevolg te zijn van bijvoorbeeld gebrek aan motivatie, persoonlijke problemen en psychiatrische problematiek.

hulpvraag / reden voortijdig schoolverlaten	aantal
studie- en schoolkeuzeproblematiek	30
lichamelijke problemen met gevolg studie- en schoolkeuzeproblematiek	2
leerproblemen met gevolg studie- en schoolkeuzeproblematiek	12
motivatieproblemen met gevolg studie- en schoolkeuzeproblematiek	34
persoonlijke problemen met gevolg studie- en schoolkeuzeproblematiek	66
persoonlijkheidsproblematiek/ psychiatrische problematiek met gevolg studie- en schoolkeuzeproblematiek	18
overige redenen (o.a. verhuizing, willen werken, verkeerde keuze)	9
onbekend	5
totaal	176

Begeleidingsvorm

Onder kortdurende begeleiding verstaan wij begeleiding van circa 4 klokuren zonder diagnostisch onderzoek. Intensieve begeleiding is begeleiding van circa 10 klokuren met veelal diagnostisch onderzoek. Zeer intensieve begeleiding ten slotte, is begeleiding van maximaal 20 klokuren met diagnostisch onderzoek. Gemiddeld heeft Team VSV iedere jongere 10,3 uur begeleid wat vergelijkbaar is met voorgaande schooljaren.

begeleidingsvorm	aantal
kortdurende begeleiding	46
intensieve begeleiding	59
zeer intensieve begeleiding	51
telefonisch contact/telefonische bemiddeling	12
huisbezoek	5
registratie	3
totaal	176

Resultaten

Van de 176 jongeren is in totaal 75,6% ge- of herplaatst in een opleiding of heeft de opleiding hervat, 3 jongeren hebben een startkwalificatie gehaald en 10,2% is uitgestroomd naar werk al dan niet met een interne opleiding. Dit geeft een positieve uitstroom van 87,5%. Dit is weer een hoger percentage dan voorgaande schooljaren. De verwijzing naar de hulpverlening is afgenomen in vergelijking met eerdere schooljaren en bedraagt nu 7,4%.

resultaat	aantal	
ge- of herplaatst in VO-opleiding	27	Positieve uitstroom 154 (87,5%)
ge- of herplaatst in BVE-opleiding	103	
startkwalificatie behaald	3	
schriftelijk/particulier onderwijs	3	
werk met interne opleiding	2	
uitgestroomd naar werk	16	
doorverwezen naar hulpverlening	13	
geen resultaat	3	
uit regio/land verhuisd	3	
wacht op instroommoment	1	
zorgtaken/zwanger	1	
nog in begeleiding	1	
totaal	176	

Het project opleidingsintake bij het UWV in de RMC-regio Arnhem

Doel project

In opdracht van de RMC regio Arnhem verzorgt Team VSV opleidingsintakes op de drie locaties van het UWV werkbedrijf in de regio. Het project is 1 januari 2007 gestart. Op iedere UWV-locatie is een loopbaanadviseur van Team VSV gedurende 2 dagdelen aanwezig. Daar vinden ook de opleidingsintakes door Team VSV plaats. Het project beoogt zoveel mogelijk voortijdig schoolverlaters tot 23 jaar die zich melden bij de drie UWV's te begeleiden richting een passende opleiding. Doel is deze jongeren alsnog een startkwalificatie te laten behalen hetzij in een voltijd opleiding hetzij in een leerwerktraject.

Werkwijze project

Jongeren tot 23 jaar zonder startkwalificatie worden door de adviseurs van de jongerenloketten van de drie UWV werkbedrijven aangemeld bij de loopbaanadviseur van Team VSV. Ook de betrokken gemeenten kunnen jongeren aanmelden. De loopbaanadviseur van Team VSV houdt de meldende jongerenadviseur op de hoogte van het verloop van de loopbaanbegeleiding en overlegt met hem/haar over de te nemen stappen. Na afloop van het loopbaantraject krijgt de jongerenadviseur een rapportage met daarin het uiteindelijke advies en indien van toepassing het resultaat dat zowel in het registratiesysteem van het UWV en/of de gemeente wordt opgenomen als in dat van Team VSV. De vragen aan de loopbaanadviseur lopen uiteen van praktische ondersteuning bij het aanmelden voor een opleiding tot het begeleiden van de jongere bij het maken van een studiekeuze. Daarnaast wordt gekeken naar de problematiek die een "normale" schoolgang in de weg stond en staat. Hierbij speelt motiveren en enthousiasmeren van de jongere een grote rol. Doorverwijzen naar de hulpverlening hoort ook tot de mogelijkheden.

Totaal aantal aanmeldingen

In totaal zijn er in kalenderjaar 2009 152 jongeren aangemeld door de 3 UWV Werkbedrijven. Dit zijn 10 aanmeldingen minder dan vorig jaar. 78 begeleidingen zijn afgerond en 74 lopen nog.

locatie	2009	2008
UW V Arnhem-Noord	49	58
UWV Arnhem-Zuid	63	72
UWV De Liemers	40	32
totaal	152	162

Indeling naar woongemeente

Ongeveer de helft van de jongeren komt uit Arnhem. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar. Opvallend is de daling bij de gemeente Overbetuwe.

woongemeente	2009	2008
Arnhem	74	82
Duiven	11	8
Lingewaard	15	5
Overbetuwe	8	25
Renkum	9	5
Rheden	6	10
Roosendaal	0	1
Rijnwaarden	6	7
Westervoort	9	3
Zevenaar	14	16
totaal	152	162

Indeling naar leeftijd

Er zijn net als vorig jaar meer mannen dan vrouwen gemeld, respectievelijk 92 en 60. De gemiddelde leeftijd van de jongeren is 19,9 jaar. Dit is vergelijkbaar met vorig jaar.

leeftijd	vrouw	man	totaal
16 jaar	0	4	4
17 jaar	1	4	5
18 jaar	6	15	21
19 jaar	8	16	24
20 jaar	17	21	38
21 jaar	10	15	25
22 jaar	18	17	35
totaal	60	92	152

Resultaten project

Laten we de 74 trajecten die in november en december gestart zijn en daarmee nog lopen buiten beschouwing, dan volgt in kalenderjaar 2009 52,7% weer een opleiding. In 2008 was dit 43,2%. Bij de jongeren die herplaatst zijn in een BVE-instelling is de grootste groep uitgestroomd naar een opleiding op niveau 2. 25,6% van de 78 begeleide jongeren is aan het werk gegaan. Dit geeft bij elkaar een positieve uitstroom van 78,3%. Van de 74 nog lopende trajecten zijn de verwachtingen dat een groot aantal jongeren in februari nog zal instromen in een opleiding. De intakes daarvan moeten nog plaatsvinden.

16,7% van de 78 begeleide jongeren is terug- en/of doorverwezen naar hulpverlenende instanties. In 2008 betrof dit 4,9 %. Dit is een verdriedubbeling. Deze jongeren blijken veel meer zorg en aandacht nodig te hebben voordat zij in staat zijn onderwijs te volgen en/of te gaan werken. Zij hebben grote problemen op persoonlijk gebied vaak in combinatie met problemen op het gebied van huisvesting en/of financiën.

Sowieso is wederom gebleken dat de groep jongeren die via het UWV of de sociale dienst aangemeld wordt, meer nodig heeft dan een enkel coachingsgesprek. Jongeren geven aan die

persoonlijke begeleiding van Team VSV als zeer positief te ervaren. Ze weten vaak niet hoe ze zelfstandig zaken moeten regelen en waar ze moeten beginnen en willen daar graag hulp bij. Tot slot is een klein aantal van de dossiers afgesloten zonder resultaat. Het betreft hier jongeren die verhuisd zijn en nu buiten de regio wonen, die hun afspraken uiteindelijk niet nagekomen zijn of zorgtaken op zich genomen hebben na een zwangerschap.

resultaat	aantal
herplaatst in een BVE-instelling	33
herplaatst in een HBO-instelling	4
Interne opleiding/schriftelijk/ particulier onderwijs	4
uitgestroomd naar werk	20
door-/terugverwezen naar hulpverlening	13
nog lopende trajecten	74
geen resultaat	4
totaal	152

herplaatst in een BVE-instelling	aantal
niveau 1	7
niveau 2	18
niveau 3	4
niveau 4	4
totaal	33

Op de locaties van het UWV Werkbedrijf is inmiddels samen met Team VSV een pilot gestart met het begeleiden van jongeren in groepsverband door middel van trainingen. Hierbij zijn jongeren met soortgelijke problematiek bij elkaar geplaatst wat een goed resultaat bleek te geven. Jongeren helpen elkaar en herkennen zich in elkaar en voelen zich daardoor meer gesteund. Het UWV Werkbedrijf heeft besloten deze maatwerkjongerentrainingen in 2010 voort te zetten als extra instrument in het kader van "aanval op de uitval" en als extra instrument in de bestrijding van de jeugdwerkloosheid.

Het project niet eerder herplaatste voortijdig schoolverlaters

Opdracht project

De regio Arnhem en de gemeente Arnhem hebben Team VSV de opdracht gegeven eerder niet herplaatste voortijdig schoolverlaters (ook wel oud-vsv'ers genoemd) van schooljaar 2007-2008 opnieuw te benaderen. Dit zijn jongeren die destijds zijn uitgevallen en niet herplaatst zijn, dat wil zeggen niet zijn gaan werken of een opleiding zijn gaan volgen of een combinatie hiervan. Het doel van het project is tweeledig:

- de huidige status van deze jongeren registreren;
- die jongeren die niet werken noch naar school gaan, motiveren tot alsnog accepteren van begeleiding door Team VSV met het doel hen weer richting school of werk of een combinatie daarvan te leiden.

De groep oud-vsv'ers in beeld

De totale groep oud-vsv'ers van schooljaar 2007-2008 bestaat uit 200 jongeren. Deze jongeren zijn op te delen in twee groepen:

1. De jongeren met wie Team VSV na meerdere pogingen (bellen, sms'en, voicemails, brief en huisbezoeken) geen enkel contact heeft gekregen.
2. De tweede groep bestaat uit de jongeren met wie wel contact is geweest maar die desondanks niet zijn herplaatst op een opleiding of aan het werk zijn gegaan of een combinatie daarvan.

Samenwerking met andere instanties

Tijdens dit project is samengewerkt met de afdelingen leerplicht van de regio Arnhem en het UWV werkbedrijf in de regio. Door de adressen van de jongeren te laten checken in het suwi-net van het UWV (dit is een landelijk systeem waar op basis van het burgerservicenummer gezocht kan worden naar de huidige adresgegevens en waar te zien is of een jongere werknemerspremie afdraagt, dus aan het werk is) zijn er veel nieuwe adressen achterhaald en hebben we kunnen vaststellen of een jongere al dan niet werkt. In de gemeente Arnhem is er daarnaast samengewerkt met de jongerenwerkers van Pactum Rijnside.

Man/vrouw

Het merendeel van de groep oud-vsv'ers is man, namelijk 62,5%. 28% van de groep is allochtoon.

	allochtoon	autochtoon
mannen	34	91
vrouwen	22	53
totaal	56	144

Leeftijd

De gemiddelde leeftijd van de oud-vsv'ers is precies 20 jaar. Slechts 6 jongeren waren nog kwalificatieplichtig. 4 van hen zitten in de hulpverlening, 1 werkt met toestemming van de leerplichtambtenaar en 1 jongere staat onder toezicht van een voogd van de reclassering nadat hij zich na een proces-verbaal niet aan de afspraken heeft gehouden.

Vooropleiding en laatst genoten opleiding

Op basis van de gegevens uit de onderstaande tabel is op te maken dat de groep oud-vsv'ers voor bijna tweederde (65%) bestaat uit jongeren die zonder diploma de vooropleiding verlaten hebben. Opvallend is dat het grootste deel van de groep oud-vsv'ers wel de capaciteiten heeft om een startkwalificatie te behalen. Persoonlijke omstandigheden, schulden, gedragsproblemen en psychiatrische problematiek vormen echter een te grote hindernis. De groep oud-vsv'ers is daarmee een zorgelijke groep.

vooropleiding met diploma	aantal
Speciaal onderwijs	2
MBO niveau 1	16
VMBO richting onbekend	1
VMBO BBL	21
VMBO KBL	12
VMBO GL	2
VMBO TL	16
totaal	70

vooropleiding zonder diploma	aantal
Onbekend	5
Speciaal onderwijs	4
MBO 1	28
MBO 2	40
MBO 2	13
MBO 4	16
VMBO richting onbekend	2
VMBO BBL	2
VMBO KBL	2
VMBO GL	1
VMBO TL	6
HAVO	10
VWO	1
totaal	130

Woongemeente

In de volgende tabel is te zien dat ongeveer de helft van de groep eerder niet herplaatste vsv'ers uit de gemeente Arnhem komt. Tevens valt op dat 16% van de jongeren buiten de regio is gaan wonen. Van de 96 oud-vsv'ers die in Arnhem wonen, heeft overigens momenteel meer dan een kwart een WWB-uitkering. Deze jongeren hebben zoveel problemen dat ze niet naar school gaan

noch kunnen gaan werken en een beroep moeten doen op sociale voorzieningen. Een groot deel van deze groep zit daarnaast in de hulpverlening.

	aantal
Arnhem	96
Duiven	8
Lingewaard	10
Overbetuwe	18
Renkum	7
Rheden	15
Rijnwaarden	3
Rozendaal	0
Westervoort	6
Zevenaar	5
inmiddels woonachtig buiten de regio	32
totaal	200

Acties en resultaten

Om de groep oud-vsv'ers in beeld te krijgen en te bereiken, is niet alleen intensieve samenwerking met andere instanties cruciaal maar zijn ook veel huisbezoeken nodig. Deze jongeren hebben immers eerder niet gereageerd op telefoontjes, voicemails en brieven van Team VSV. In Arnhem zijn 72 jongeren thuis bezocht van wie sommigen zelfs 3 keer. In de regio zijn 24 jongeren thuis bezocht van wie sommigen ook meerdere malen.

Slechts 32% van de jongeren die eerder niet herplaatst waren, gaat nu wel naar een opleiding of heeft werk of een combinatie daarvan. Een kwart van de oud-vsv'ers zit in een hulpverleningstraject. De hulpverleningsvragen lopen zeer uiteen. Opvallend is dat 16% nu niet meer in de regio Arnhem woont, Wat deze jongeren momenteel doen, weten we daarom niet. Samenvattend kunnen we zeggen dat de gemiddelde oud-vsv'er een autochtone volwassen man

is van 20 jaar die weliswaar de capaciteiten heeft om een diploma op MBO-niveau 2 te halen en/of te werken maar dat niet doet.

Met de opdrachtgever is overeengekomen dat we de groep die opnieuw niet herplaatst is en nog steeds in de regio Arnhem woont, blijven volgen tot ze 23 jaar zijn geworden. Samenwerking met alle partijen rondom deze jongeren is daarin van wezenlijk belang. Het delen van elkaars bestanden en informatie ook. De informatie die een UWV heeft en de sociale dienst van een gemeente zijn daarbij cruciaal. Voorkomen moet worden dat deze jongeren steeds verder afglijden en dat zij wellicht een blijvend beroep moeten doen op sociale voorzieningen en/of hulpverlening. Schooluitval wordt daarmee wellicht maatschappelijke uitval.

resultaat	aantal	
herplaatst in een aoc/roc	28	Positieve uitstroom 64 (32%)
schriftelijk/particulier onderwijs/extraneus	4	
inmiddels startkwalificatie behaald	1	
werk met interne opleiding	7	
werk	24	
werkzoekend	7	
BBL-plek zoekend	1	
wacht op instroommoment	1	
langdurig ziek / persoonlijke omstandigheden	13	
hulpverleningstraject / MEE / jobcoach / wajong etc.	49	
verhuisd uit regio Arnhem / Nederland	32	
adres onbekend gebleven	4	
23 jaar geworden	16	
nog in begeleiding	2	
detentie	1	
zorgtaken	10	
totaal	200	

Tot slot

In totaal zijn er via de 4 projecten beschreven in dit jaarverslag 2270 (dreigend) voortijdig schoolverlaters bij Team VSV aangemeld in schooljaar 2008-2009. Daarnaast zijn er nog 47 jongeren aangemeld vanuit het project de Sluitende Keten. Maakt een totaal van 2317 (dreigend) voortijdig schoolverlaters. Dat is 11,6% meer dan in schooljaar 2007-2008.

project	aantal vsv'ers	van wie woonachtig in de regio Arnhem
BVE-aanmeldingen	1742	1156
VO en overige aanmelders	176	176
Niet eerder herplaatste vsv'ers	200	200
Opleidingsintake UWV	152	152
Sluitende Keten	47	47
totaal	2317	1684

Laten we de 47 aanmeldingen vanuit de Sluitende Keten buiten beschouwing dan kunnen we van de 1637 jongeren uit de regio Arnhem het volgende zeggen:

- Meer dan de helft woont in Arnhem
- Driekwart is autochtoon
- Ongeveer 60% is man
- De gemiddelde leeftijd is 18,8 jaar
- Veruit de grootste groep heeft de capaciteiten om een startkwalificatie te halen
- 14% zit in de hulpverlening
- Ruim tweederde volgt nu weer een opleiding of werkt

In augustus 2007 is de kwalificatieplicht ingevoerd. Dit houdt in dat jongeren tot hun 18^e verjaardag leerplichtig zijn tenzij ze voor die tijd een startkwalificatie hebben behaald; een HAVO/VWO-diploma of minimaal een diploma MBO niveau 2. Opvallend is dat de grootste groep voortijdig schoolverlaters net na hun 18^e verjaardag uitgeschreven wordt. Blijkbaar wachten scholen en/of jongeren dit moment af om als nog met de opleiding te stoppen. Er gaan geluiden

om de kwalificatieplicht op te hogen tot 23 jaar maar of hiervoor een wettelijke basis gecreëerd kan worden, is de vraag.

Positief is opnieuw het hoge percentage uitstroom naar opleiding of werk of een combinatie daarvan. Dit is mede dankzij de goede samenwerking met het UWV, de hulpverlening, leerplicht en de onderwijsinstellingen waarvoor ook dit jaar onze hartelijke dank. Opvallend daarbij is dat preventief melden een zeer goed resultaat geeft. Schooluitval maar ook dreigende maatschappelijke uitval wordt daarmee op tijd voorkomen. Aan het project “Niet eerder herplaatste voortijdig schoolverlaters” is te zien dat hoe groter de afstand tot de scholings- en arbeidsmarkt wordt, hoe moeilijker het is jongeren te herplaatsen en hoe groter de kans is dat deze jongeren een beroep moeten doen op sociale voorzieningen. Schooluitval heeft bij deze groep veelal geleid tot maatschappelijke uitval met alle consequenties van dien. Deze jongeren hebben tweemaal zo weinig kans op een baan en doen tweemaal zo vaak een beroep op een uitkering. Ook doen ze veel vaker een beroep op de hulpverlening en komen ze vijfmaal zo vaak in aanraking met politie en justitie.

Zinvol lijkt het ook de grote groep die gaat werken opnieuw te laten benaderen. De kans dat deze groep zonder startkwalificatie werk houdt, is namelijk niet groot. Het is van belang deze jongeren alsnog een onderwijsaanbod te doen zodat zij toch een startkwalificatie kunnen behalen al dan niet in de vorm van een EVC-traject². Zo niet, dan bestaat de kans dat deze groep voor altijd uit het zicht van het onderwijs verdwijnt met alle gevolgen van dien.

Tot nu toe heeft Team VSV alleen voor het voortgezet onderwijs de opdracht gekregen om preventief dreigend voortijdig schoolverlaters te begeleiden. In opdracht van de 10 gemeenten in de regio Arnhem zal Team VSV vanaf 1 januari 2010 ook aaneengesloten ongeoorloofd verzuim van 30 dagen van jongeren van 18 jaar en ouder oppakken. De onderwijsinstellingen melden deze jongeren via het digitaal verzuimloket van de IBG. Samen met de scholen zal Team VSV deze jongeren benaderen via de wegen die Team VSV daarvoor normaal gesproken ook bewandelt, dat wil zeggen bellen, sms'en, zoeken op Hyves, een brief sturen en thuis bezoeken. Dit nieuwe project Verzuimmeldingen, zal zeker een steentje bijdragen aan het voorkomen van voortijdig

² Eerder verworden competenties

schoolverlaten en zorgen voor een warme en snelle overdracht van mogelijke voortijdig schoolverlaters naar Team VSV. Op dit moment is het immers regelmatig zo dat scholen pas na weken zo niet maanden hun uitvallers melden. Hoe dichter je echter bij het moment van dreigende uitval zit, hoe effectiever je interventies zijn. Daarbij gebeurt voortijdig schoolverlaten niet van de ene op de andere dag. Uurtjes spijbelen en dagen absent zijn, gaan er bijna altijd aan vooraf. Ook veelvuldig ziek melden, slechtere cijfers halen en een ongemotiveerde of zelfs ongelukkige indruk maken zijn duidelijke signalen. Scholen moeten veel beter signaleren en begeleiden en direct actie ondernemen als een van bovenstaande zaken zich voordoet. Een sluitende presentieregistratie is daar echter een voorwaarde voor. In het nieuwe project zal voor al deze zaken aandacht zijn en Team VSV zal scholen zo goed mogelijk adviseren en ondersteunen om samen optimaal preventief te kunnen werken.

Een tweede in 2010 nieuw te starten project van Team VSV, in opdracht van Inwonerszaken van de gemeente Arnhem, is het project 2GETTHERE. Gemeenten en ook hulpverleningsinstanties (waaronder Team VSV) hebben soms grote moeite jongeren te bereiken. Andersom klagen jongeren dat ze niet weten bij wie ze moeten zijn voor welke vraag of met welk probleem. Om de huidige jeugdwerkloosheid zo goed mogelijk te kunnen bestrijden is het echter meer dan ooit noodzakelijk dat hulpverlening, gemeente en jongeren elkaar weten te vinden en op elkaar aansluiten. Het project 2GETTHERE wil een sleutel zijn voor een verbeterde samenwerking tussen zowel jongeren, de gemeente Arnhem en de hulpverlening, als de hulpverlening onderling. Het idee achter het project 2GETTHERE is dat jongeren elkaar wel weten te vinden en wel veel onderling contact hebben. Zij ontmoeten elkaar immers in dezelfde leefwereld, hetzij fysiek hetzij virtueel. De opdracht van Inwonerszaken van de gemeente Arnhem is een geselecteerde groep jongeren uit de gemeente Arnhem op te leiden, te trainen en te coachen tot jongerencoach. Dit kernteam van jongerencoaches traceert, faciliteert en motiveert op hun beurt (andere) doelgroepjongeren uit Arnhem. Het team ondersteunt andere jongeren bij het verwoorden en bereiken van hun doelen en stimuleert hen de studie af te maken en/of weer terug naar school te gaan, al dan niet in combinatie met werk. De bedoeling is ook uit deze groep een selectie van jongeren te maken die op hun beurt andere jongeren helpen zich verder te ontwikkelen. Een project met olievlekwerking dus.

Opvallend is en blijft het feit dat een groot deel van de jongeren uitvalt door het maken van een verkeerde keuze. Dit pleit voor betere loopbaanbegeleiding op het VMBO en intake in het BVE. Jongeren hebben vaak geen idee welke opleiding ze kunnen kiezen vanuit de visie “wie ben ik?”, “wat kan ik?”, “wat wil ik?” en “hoe kom ik waar ik wil zijn?”. Vervolgens hebben ze vaak onvoldoende beeld van een beroep en zijn ze geneigd te kiezen op grond van aannames of de keuze van hun vrienden of ouders te volgen. Ook het maken van een verkeerde keuze vraagt om eerlijke en realistische voorlichting op een aoc/roc: het beroep goed belichten en vooral een helder opleidingsbeeld verstrekken met aandacht voor de eventuele zelfstandige werkvormen en onderwijskundige uitgangspunten van de school. Ten slotte pleit “verkeerde keuze” en “het niet leuk vinden van de opleiding” voor het vergroten van de attractiviteit van het onderwijs met meer praktijkgericht onderwijs, het verbeteren van de aansluiting tussen VMBO en BVE met doorlopende leerlijnen en “warme overdracht”. Gelukkig zien we in het kader van “Aanval op de uitval” steeds meer samenwerkingsverbanden ontstaan tussen VMBO en BVE en is er meer aandacht voor de intake.

Eveneens in het kader van “Aanval op de uitval” zijn er schooljaar 2008-2009 zorgadviesteams in het BVE opgestart. Deze zogenaamde ZAT’s leveren een positieve bijdrage aan het voorkomen van uitval. Team VSV neemt zitting in het ZAT van Rijn IJssel en in het pas opgerichte ZAT van ROC A12 locatie Velp. De ervaring van het ZAT van Rijn IJssel leert dat als docenten en begeleiders goed signaleren en doorverwijzen er wel degelijk effectieve interventies gepleegd kunnen worden zodat verder afglijden en uitval voorkomen wordt. Tegelijkertijd legt het ZAT de vinger op de zere wond daar waar de school nog steken laat vallen in de signalering en begeleiding van jongeren. Het mes moet echter aan twee kanten kunnen snijden; scholen moeten beter signaleren, begeleiden en doorverwijzen én de reguliere hulpverlening moet adequaat en snel kunnen inspelen op een doorverwijzing van een ZAT. Als een jongere nog maanden moet wachten op hulpverlening dan is een ZAT aan het dweilen met de kraan open. Ook is het schrijnend dat er voor jongeren van 18 jaar en ouder veel minder geïnstitutionaliseerde hulpverlening is. Met 18 jaar stopt de bemoeienis van Bureau Jeugdzorg en andere hulpverleningsinstanties die achter de loketdeur van Bureau Jeugdzorg zitten, juist op een leeftijd waarop er nogal wat jongeren zijn die kampen met problemen. Dit pleit voor een uitbreiding van het aanbod van Bureau Jeugdzorg en bijvoorbeeld GSJ Lindenhout naar 23 jaar.

Een compliment ten slotte is de steeds vaker voorkomende flexibele instroom in het BVE waard. Voortijdig schoolverlaters die al dan niet samen met Team VSV tot een nieuwe keus zijn gekomen, worden daarmee meteen geholpen. En dat werkt!

Team VSV
Zijpendaalseweg 167
6814 CJ ARNHEM
(026) 3655787
www.teamvsv.nl
info@teamvsv.nl